

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 1º CURSO EDUCACIÓN FÍSICA

CPI A CAÑIZA

CURSO 2017-2018

JAVIER PAREDES GONZÁLEZ

ÍNDICE

1. Introducción e contextualización

2. Obxectivos

- **Obxectivos de etapa**
- **Obxectivos de área**

3. Competencias

4. Contidos

- **Bloques de contidos**
- **Secuenciación de contidos**
- **Desenvolvemento das UD's**

5. Criterios de avaliación

6. Estándares de aprendizaxe avaliáveis

7. Procedementos de avaliación

8. Instrumentos de avaliación

9. Mínimos esixibles para o logro das competencias básicas

10. Directrices e instrumentos para a realización da avaliación inicial

11. Procedementos para avaliar a propia avaliación

12. Metodoloxía didáctica

13. Metodoloxía didáctica, considerando as CCBB como elemento organizador

14. Contribución dende as áreas ao desenvolvemento das competencias básicas

15. Actividades

16. Materiais e recursos didácticos

17. Medidas de atención á diversidade

18. Temporalización

19. Programación da educación en valores

20. Accións de contribución:

- **Ao proxecto lector**
- **Ao plan TIC**
- **Ao plan de convivencia**
- **Ao proxecto lingüístico**

1. Introducción e contextualización

A área de Educación Física ten como finalidade principal a competencia motriz dos alumnos e das alumnas, entendida como un conxunto de coñecementos, procedementos, actitudes e sentimentos que interveñen nas múltiples interaccións que realiza un individuo no seu medio e cos demais e que permite que o alumnado supere os diferentes problemas motrices propostos tanto nas sesión de Educación física como na súa vida cotiá; sempre de forma coherente e en concordancia ao nivel de desenvolvemento psicomotor, prestando especial sensibilidade á atención a diversidade nas aulas, utilizando estratexias inclusivas e sempre buscando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e os sentimentos vinculados á conduta motora fundamentalmente. A competencia motriz, que non está recollida como unha das competencias clave, é fundamental para o desenvolvemento destas, especialmente as Competencias Social e Cívica, Aprender a Aprender, Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor, Conciencia e Expresións Culturais e Matemática e Científico Tecnolóxica e, en menor medida, a Competencia en Comunicación Lingüística e a Competencia Dixital.

Na Educación Primaria, o alumnado explorará o seu potencial motor á vez que desenvolve todas as súas capacidades motrices. Isto implica mobilizar toda unha serie de habilidades motrices, actitudes e valores en relación co corpo, en diversas situacións de ensino-aprendizaxe, nas que a experiencia individual e colectiva permitan adaptar a conduta motriz a diferentes contornas.

Nesta etapa, as competencias adquiridas deben permitir comprender o seu corpo, as súas posibilidades e desenvolver as habilidades motrices básicas con complexidade crecente a medida que se progresa nos sucesivos cursos. As propias actividades axudarán ademais a desenvolver a relación cos demais, o respecto, a atención especial á igualdade de xénero, entendendo as diferenzas en canto as capacidades psicofísicas entre as nenas e os nenos, os condicionantes dos estereotipos sociais, a colaboración, o traballo en equipo, o xogo limpo, a resolución de conflitos, o recoñecemento do esforzo para lograr metas, a aceptación de regras establecidas e o desenvolvemento da iniciativa individual.

A Educación física ao longo da educación primaria ten no xogo o máis importante recurso como situación de aprendizaxe e ferramenta didáctica polo seu carácter motivador. Debemos destacar os xogos tradicionais galegos que xunto coas danzas e bailes propias de Galicia, supoñen un elemento importante de transmisión do noso patrimonio artístico e cultural ademais de fomentar as relacións interxeracionais.

A proposta curricular de Educación física permitirá organizar as aprendizaxes dos alumnos e as alumnas ao longo do paso polo sistema educativo, tendo en conta o seu nivel madurativo, a lóxica interna das diversas actividades e aqueles elementos que afectan de maneira transversal a todos os bloques como son as capacidades físicas e coordinativas, os valores sociais e individuais e a educación para a saúde.

As propostas didácticas deben incorporar a reflexión e a análise do que acontece e a creación de estratexias para facilitar a transferencia de coñecementos a outras situacións.

O traballo por competencias integra un coñecemento de base conceptual, outro relativo ás destrezas e, por último, un con gran influencia social e cultural, que implica un conxunto de valores e actitudes.

Para facilitar a concreción curricular de Educación física establécense trece criterios de avaliación que se concretizan nos estándares de aprendizaxe avaliábeis. Estes permitirán definir os resultados da aprendizaxes, e concretarán mediante accións o que alumnado debe saber e saber facer na área de Educación física. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da etapa e, unha vez finalizada esta, deberán estar todos acadados e consolidados.

2. Obxectivos

- Obxectivos da etapa de educación primaria

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

- Obxectivos para a área de Educación Física:

- Recoñecer cada unha das partes do corpo e o seu carácter global.
- Interiorizar a mobilidade, tanto do eixo corporal como dos diferentes segmentos en posicións diferentes.
- Incrementar o coñecemento das posibilidades corporais, e desenvolvealas e enriquecelas en función das relacións cos demais e co entorno.
- Consolidar a lateralidade.
- Valorar o propio corpo e a actividade física.
- Desenvolver as posibilidades de control postural e respiratorio.
- Desenvolver as posibilidades de control postural e respiratorio.
- Progresar na consolidación de hábitos hixiénicos, alimentarios, posturais, de exercicio físico e saudables en xeral.
- Desenvolver unha actitude responsable cara o propio corpo e o dos demais.
- Adecuar o propio movemento no espazo en función do movemento colectivo.
- Sincronizar o movemento corporal con estruturas rítmicas sinxelas e colectivas.
- Tomar conciencia do espazo no que se vive, desprazándose por el en todas direccións e utilizando nocións topolóxicas básicas.
- Percibir con precisión as distancias e os obstáculos en percorridos cada vez máis complexos.
- Valorar o interese e o esforzo persoal por encima do éxito ou dos resultados

obtidos.

- Dosificar o esforzo a ter da natureza da tarefa que se realiza.
- Participar con agrado na actividade física, independentemente da súa capacidade.
- Desenvolver a creatividade interpretativa mediante a actividade física e la expresión corporal.
- Reproducir estruturas rítmicas a través do movemento corporal.
- Mostrar a desinhibición e a seguridade en si mesma, necesarias para expresarse corporalmente.
- Practicar ritmos e bailes populares disociando diferentes segmentos corporais.
- Participar en xogos e actividades físicas colectivas.
- Relacionarse cos demais, compartir xogos e actividades físicas, e respectar as normas e as regras que os rexen.
- Evitar comportamentos agresivos e actitudes violentas nos xogos e actividades físicas competitivas.
- Aceptar con agrado o papel que lle corresponde desempeñar en calquera tipo de xogo.
- Participar en actividades físicas e deportivas organizadas no centro.
- Utilizar de forma adecuada e respectuosa o material co que se realizan as actividades físicas e deportivas, coidando o espazo onde se desenvolvan.

3. Competencias

As competencias do currículo serán as seguintes:

- 1º. Comunicación lingüística (CCL).
- 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- 3º. Competencia dixital (CD).
- 4º. Aprender a aprender (CAA).
- 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC).
- 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

4. Contidos

Os contidos están distribuídos en seis grandes bloques:

- Bloque 1. Contidos comúns.
- Bloque 2. O corpo: imaxe e percepción.
- Bloque 3. Habilidades motrices.
- Bloque 4. Actividades físicas artístico expresivas.
- Bloque 5. Actividade física e saúde.
- Bloque 6. Os xogos e as actividades deportivas.

- SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS PARA 1º DE PRIMARIA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Aceptación da propia realidade corporal. ▪ B1.2. Respecto das persoas que participan no xogo. ▪ B1.3. Conianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Recoñecer desde a perspectiva de participante as posibles situacións conflitivas xurdidas nos xogos aceptando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1 1.1. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable. ▪ EFB1 1.2. Recoñece as condutas inapropiadas que se producen nos xogos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Utilización guiada de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe. ▪ B1.5 Integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Buscar de maneira guiada información utilizando fontes de información e facendo uso das TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1 2.1. Utiliza de maneira guiada as novas tecnoloxías para buscar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ k ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da Educación física. ▪ B1.7. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal. ▪ B1.8. Adopción de condutas seguras ao actuar como peóns ou peoas nas saídas polo contomo do colexio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e aos outros e outras nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1 3.1. Participa activamente nas actividades propostas. ▪ EFB1 3.2. Demostra certa autonomía resolvendo problemas motores. ▪ EFB1 3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aceptación da propia realidade corporal. ▪ B2.2. Conianza nun mesmo, aumento da autoestima e a autonomía persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais entre os nenos e nenas da clase. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Estrutura corporal. Identificación do propio corpo e das principais partes que interveñen no movemento. ▪ B2.4. Experimentación e exploración de posturas corporais diferentes. ▪ B2.5. Vivencia da relaxación global como estado de quietude e toma de conciencia da respiración. ▪ B2.6. Experimentación de situacións simples de equilibrio estático sobre bases estables. ▪ B2.7. Percepción espazo-temporal. Orientación do corpo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para realizar movementos axeitados ás situacións motrices que se lle presentan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB2.2.1. Coñece e identifica as partes do corpo propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB2.2.2. Realiza actividades de equilibrio estático, con e sen axuda, en base de sustentación estable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB2.2.3. Reacciona corporalmente ante estímulos sinxelos visuais, auditivos e táctiles, dando respostas motrices que se adapten ás características deses estímulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ e nocións topolóxicas básicas (dentro/fóra, arriba/abaixo, diante/detrás, preto/lonxe...). ▪ B2.8. Recoñecemento da lateralidade e da dominancia lateral propia. ▪ B2.9. Posibilidades sensoriais (vista, oído, tacto). Experimentación, exploración e discriminación das sensacións. 			
BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ j ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Formas e posibilidades do movemento. Experimentación de diferentes formas de execución e control das habilidades motrices básicas: desprazamentos, xiros, saltos. ▪ B3.2. Desenvolvemento e control da motricidade fina e a coordinación viso motora a través do manexo de obxectos. ▪ B3.3. Resolución de problemas motores sinxelos. ▪ B3.4. Acondicionamento físico xeral en situacións de xogo, especialmente mantemento e mellora da flexibilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.1. Desprázase de distintas formas, variando os puntos de apoio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.2. Salta de distintas formas, variando os puntos de apoio e as frecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.3. Realiza xiros sobre o eixe lonxitudinal variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación espacial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.4. Equilibrar o corpo en distintas posturas intentando controlar a tensión, a relaxación e a respiración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as diferenzas no nivel de habilidade. B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos habituais. 			
BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS				
<ul style="list-style-type: none"> b d j k m o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Descubrimiento e exploración das posibilidades expresivas do corpo e do movemento. Sincronización do movemento con estruturas rítmicas sinxelas. B4.2. Execución de bailes ou danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo o ritmo. B4.3. Imitación de personaxes, obxectos e situacións. B4.4. Participación en situacións que supoñan comunicación corporal. B4.5. Desinhibición na exteriorización de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, comunicando sensacións e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB4.1.1. Representa personaxes e situacións, mediante o corpo e o movemento con desinhibición e espontaneidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB4.1.2. Reproduce corporalmente una estrutura rítmica sinxela. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB4.1.3. Realiza bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CSC CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE				
<ul style="list-style-type: none"> a b k 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Identificación e práctica de hábitos básicos de hixiene corporal (aseo, roupa e calzado), alimentarios e posturais, relacionados coa actividade física. B5.2. Relación da actividade física co benestar da persoa. B5.3. Mobilidade corporal orientada á saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB5.1.1. Intenta cumprir as normas básicas do coidado do corpo en relación coa hixiene, con autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB5.1.2. Adopta hábitos alimentarios saudables. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB5.1.3. Inicia a incorporación como axente de saúde da actividade física á súa rutina diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> k 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Respetto das normas de uso de materiais e espazos na práctica de actividade física para evitar accidentes. B5.5. Respetto ás persoas que participan no xogo. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Recoñecer a importancia das medidas de seguridade na práctica da actividade física. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB5.2.1. Identifica os riscos individuais e colectivos daquelas actividades físicas que vai coñecendo e practicando. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC
BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS				
<ul style="list-style-type: none"> a b k m 	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. Descubrimiento da cooperación e a oposición con relación ás regras de xogo. Aceptación de distintos papeis no xogo. B6.2. Recoñecemento e aceptación das persoas que participan no xogo, aceptando 	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. Recoñecer tácticas elementais dos xogos aplicando as regras en situación de cooperación e de oposición. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB6.1.1. Iníciase no uso de tácticas elementais dos xogos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB6.1.2. Utiliza as regras dos xogos en situación de cooperación e oposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>o reto que supón opoñerse ao outro sen que iso derive en situacións de rivalidade ou menosprezo.</p> <ul style="list-style-type: none"> B6.3. Comprensión das normas de xogo e cumprimento destas. B6.4. Conianza nas propias posibilidades na práctica dos xogos. 			
<ul style="list-style-type: none"> d k m o 	<ul style="list-style-type: none"> B6.5. O xogo como actividade común a todas as culturas. B6.6. Coñecemento e práctica dalgúns xogos de Galicia. B6.7. Práctica de xogos libres e organizados. 	<ul style="list-style-type: none"> B6.2. Recoñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas en especial as de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB6.2.1. Practica xogos libres e xogos organizados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEE CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EFB6.2.2. Recoñece xogos tradicionais de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EFB6.2.3. Realiza distintos xogos tradicionais de Galicia seguindo as regras básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> k l m o 	<ul style="list-style-type: none"> B6.8. Xogos de aire libre no parque ou en contornos naturais próximos ao colexio. Exploración e gozo da motricidade ao aire libre, respectando a natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> B6.3. Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB6.3.1. Realiza actividades no medio natural. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EFB6.3.2. Coñece o coidado e respecto do medio ao efectuar algunha actividade fóra do centro. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA

- Desenvolvemento das Unidades Didácticas

UNIDADE 1: COMEZAMOS O CURSO

UNIDADE 2: COÑECEMENTO E CONTROL DO PROPIO CORPO

UNIDADE 3: LATERALIDAD E CONTROL DO ESQUEMA CORPORAL

UNIDADE 4: DESENVOLVEMENTO SENSORIAL

UNIDADE 5: ACTITUDE, RESPIRACIÓN E RELAXACIÓN

UNIDADE 6: EQUILIBRIO ESTÁTICO E DINÁMICO

UNIDADE 7: ORIENTACIÓN ESPACIAL

UNIDADE 8: PERCEPCIÓN ESPAZO-TEMPORAL

UNIDADE 9: EXPRESIÓN CORPORAL

UNIDADE 10: COORDINACIÓN ÓCULO MANUAL

UNIDADE 11: COORDINACIÓN DINÁMICA XERAL

UNIDADE 12: ACTIVIDADES NA NATUREZA

UNIDADE DIDACTICA: 1: Comezamos o curso**FUNDAMENTACIÓN**

- Buscamos con estos contidos iniciar os alumnos na asignatura onde traballaremos aspectos de normas e funcionamento da clase así como nos servirá de unha avaliación inicial

CONTIDOS

- Normas da clase, do polideportivo e dos xogos.
- Rutinas da clase de E.F.
- Xogos moteres de comezo de curso, para coñecerse
 - Actividades de avaliación inicial.
- Respeto das normas xeris da materia
- Respeto nos turnos, para falar, dos compañeiros e o profesor
- Actitude positiva e activa na clase de E.F.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer as normas básicas de funcionamento da materia de Educación Física
- Adquirir as rutinas necesarias para acudir a clase de E.F.
- Comezar a realizar xogos respectando ó profesor e os compañeiros
- Practicar diferentes xogos motores.
- Amosar interese pola actividade

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.
Aprender a colaborar nas clases
- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Entende e reconece as normas básicas da materia
- Coñece os espazos onde traballaremos.
- Participa activamente dos xogos
- Entende e respeta as regras dos xogos e os seu compañeiros
- Desenvolverse sen dificultades motrices
- Respeta os seu compañeiros, ás normas de clase e o profesor.

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 2: Coñecemento do propio corpo e esquema corporal**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase con esta unidade que o alumno traballe sobre o seu corpo, recoñecendo partes do seu corpo e dos demais. Se realizarán os aprendizaxes relacionados coa súa imaxe corporal

CONTIDOS

- As partes do corpo: coñecemento, identificación, uso e representación.
- Os segmentos corporais: coñecemento, identificación e uso correcto
- As articulaciones..
- Xogos motores.
- Exercicios de flexibilidade e movilidad articular
- Aceptación da súa propia realidade corporal.
- Respecto e aceptación do corpo dos demais.
- Colaboración no desenvolvemento dos xogos de grupo.
- Atención e interese polas explicacións.
- Respeto e bo uso do material

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

Favorecer o traballo en equipo

Plantexamos exercicios de descubrimento propio

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar as diferentes partes do corpo: cabeza, tronco, membros superiores e inferiores.
- Tomar conciencia dos diversos segmentos corporais: man, antebrazo, brazo, pé, etc.
- Utilizar de forma apropiada ditos segmentos corporais.
- Representar as partes e os diferentes segmentos corporais.
- Representar o propio corpo de forma global.
- Desenrolar a afirmación da lateralidade.
- Identificar e percibir a movilidad articular

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Comunicación lingüística (CL): Coñecer o nome das distintas partes do corpo
- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Recoñece e identifica as partes do seu corpo
- Identifica as diferentes articulacións no seu corpo.
- Mantén e exercita a mobilidade articular e a flexibilidade muscular.
- Respeto os normas de clase, ós compañeiros, o profesor.
- Colabora no desenvolvemento dos xogos de grupo.

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 3: Lateralidade e orientación do esquema corporal**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase con esta unidade que o alumno traballe sobre o seu corpo, afianzando a súa lateralidade. Se buscan aprendizaxes baseados na experiencia de realización de xogos motores

CONTIDOS

- Lateralidade Dominancia lateral. Visual, manual e pédica
- Orientación do esquema corporal.
- Imaxe e percepción corporal
- Actividades de manipulación con ambas mans.
- Actividades para descubrir e afirmar a dominancia lateral.
- Actividades de afirmación da imaxe e a percepción corporal.
- Xogos con desprazamentos e golpeo.
- Exercicios con pelotas e outros materiais.
- Recoñecer e aceptar a súa identidade corporal.
- Aceptar as diferenzas corporais.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

Favorecer o traballo en equipo

Plantexamos exercicios de descubrimento propio

Afianzar coñecementos utilizando a interdisciplinabilidade

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Afirmary lateralidade corporal.
- Mellorar as actitudes receptivo -motrices da lateralidade e direccionalidade.
- Desenvolver as aptitudes da lateralidade e imaxe corporal.
- Utilizar de forma apropiada os segmentos corporais.
- Observar e desenvolver a dominancia lateral. Visual, manual e pédica.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.
Aprender a colaborar nas clases
- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Lanza e recoller balóns antes de que caigan.
- Pasa a pelota dunha man a outra con precisión.
- Colócase el: diante/detrás, debaixo/arriba, dentro/fóra, respecto dun bosquexo, segundo indica o profesor.
- Sinala a dereita e esquerda dun compañeiro.
- Desprázase a pata coxa adiante e atrás con precisión coa perna dominante.
- Manifesta interese por mellorar nas actividades.

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 4: Desenrolo sensorial**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes relacionados co desenrolo sensorial e todo o que isto afecta.

CONTIDOS

- Xogos de observación visual
- Actividades de percepción e memoria visual.
- Realizar xogos sensoriais que faciliten o desenvolvemento dos diferentes sentidos.
- Experimentar e manipular con diferentes obxectos coa carencia provocada dun sentido.
- Experimentar situacións de desequilibrio.
- Realizar exercicios que desenvolvan o sentido kinestesico.
- Xogos para distinguir o lugar de procedencia dos sons.
- Actividades cos ollos vendados.
- Recoñecer a necesidade de estar atento ás explicacións do profesor.
- Asumir hábitos de higiene en canto aos seus sentidos

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Desenvolver a capacidade visual, de observación e a memoria visual.
- Desenvolver a capacidade de atención e a agudeza
- Mellorar os limiares do sentido táctil.
- Discernir sensacións polo gusto e/ou olfato.
- Desenvolver o sentido kinestésico.
- Desenvolver o sentido do equilibrio.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Amosa interese nas actividades para o desenvolvemento e mellora dos diferentes sentidos.
- É capaz de distinguir a un compañeiro polo tacto e polo oído.
- E capaz de discriminar por cores
- É capaz de manter a atención e capacidade de observación.
- Adaptase ben a situación de desequilibrio

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 5: Actitude, respiración e relaxación.**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes relacionados ca postura e a respiración, así como realizar actividades que favorezan a relaxación corporal

CONTIDOS

- Coñecemento da actitude e a postura.
- Muscular: relaxación e tensión muscular.
- Hixiene corporal: educación cultural e respiración.
- Exercicios de inspiración e expiración.
- Pasar de estados de tensión a outros de relaxación.
- Realizar actividades específicas de relaxación.
- Actividades que relacionen as posturas con estados de relaxación e pensión.
- Pautas de hixiene postural ao momento
- Valorar a importancia dunha correcta respiración.
- Asumir hábitos de hixiene postura.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motriz espontánea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Potenciar o coñecemento da actitude e a postura.
- Interiorizar a imaxe corporal para equilibrar obxectos.
- Desenvolver a concienciación global das actitudes e da mobilidade do eixo corporal.
- Interiorizar a imaxe corporal para conservar o equilibrio en diferentes accións.

Interiorizar a imaxe corporal para conservar o equilibrio en desprazamento; logo de varias accións; para manter en posición invertida, etcétera.

- Experimentar o control da respiración por boca e nariz en situación estática.

Identificar, relaxar e contraer diferentes partes corporais

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respecto polas normas e compañeiros.
Aprender a colaborar nas clases
- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontáneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Recoñece as dúas vías de toma e saída de aíre.
- Infla un globo sen dificultade.
- Diferencia inspiración e expiración soprando un globo.
- É capaz de pasar dun estado de tensión a outro de relaxación.
- É capaz de manter a mirada fixa cinco segundos.
- Ten unha postura correcta de pé

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 6: Equilibrio estático e dinámico.**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes relacionados co equilibrio estático e dinámico. Ademais de que traballen en diferentes situacións de desequilibrio para que ese sentido e vaia mellorando

CONTIDOS

- Equilibrio corporal.
- Posturas corporais.
- Equilibrio estático.
- Equilibrio dinámico.
- Equilibrios con obxectos
- Confianza en si mesmo.
- Cooperación con outros compañeiros.
- Interese por experimentar diferentes posturas.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer a variedade das posturas corporais.
- Controlar o corpo en situacións de equilibrio.
- Experimentar situacións de equilibrio no chan.
- Equilibrarse logo dunha acción.
- Equilibrar obxectos sobre distintas partes do corpo.
- Iniciarse en equilibrios investidos.
- Desprazarse sobre diferentes obstáculos con seguridade.
- Adquirir confianza entre diferentes situacións de equilibrio.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Mantén obxectos en equilibrio sobre o seu corpo en estático.
- Desprázase, con obxectos equilibrados sobre o seu corpo.
- Manténse en equilibrio en superficies elevadas.
- Camiña en liña recta, levando un obxecto na cabeza.
- Desprázase sen perder o equilibrio por planos inclinados e verticais.
- Realiza equilibrios sinxelos, sobre una perna, a outra, frontal, lateral

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 7: Orientación espacial.**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes ca orientación espacial.

Realizaremos exercicios e xogos que favorezan que traballe o seu corpo con respecto a un espazo

CONTIDOS

- As nocións topolóxicas básicas: dentro/fóra, etcétera.
- As direccións: diante/detrás, arriba/abaixo, dereita a esquerda.
- As distancias: cerca/lonxe, agrupación/dispersión.
- Cantidades: máximo, mínimo.
- accións que impliquen o uso de nocións de dirección, distancia, percorrido, etcétera.
- Itinerarios.
- Xogos de persecución.
- Xogos de percepción espacial.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Utilizar as nocións topolóxicas para orientarse no espazo con relación a si mesmo.
- Apreciar as distancias entre obxectos para producir respostas motrices.
- Identificar direccións e distancias en desprazamento.
- Orientarse no espazo próximo tomando como referencia o propio corpo.
- Orientarse no espazo próximo respecto dun obxecto determinado.
- Afirmar a lateralidad

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.
Aprender a colaborar nas clases
- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Colócase con respecto a un obxecto: dentro/fora;/abaixo/arriba; diante/detrás.
- Desprázase correctamente na dirección que se solicita.
- Establece correctamente relacións, diante/detrás entre obxectos orientados
- Desprázase seguindo as direccións dun plano.
- Aprecia e mantén as distancias en movemento.
- Domina os desprazamentos polo espazo en situación de xogo

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cadernos de rexistros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 8: Percepción espazo-temporal**FUNDAMENTACIÓN**

Búscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes ca percepción espazo-temporal. Onde traballara con actividades que fomenten o seu movemento en función de ritmos

CONTIDOS

- Nocións de velocidade, duración, intensidade e frecuencia.
- Nocións de orde, simultaneidade e alternancia.
- Nocións de ritmo e secuencia.
- Movementos libres seguindo ritmos sinxelos. Realizar accións de duración e velocidade como obxectos. Realizar todo tipo de xogos de ritmo.
- Fontes sonoras como música, corpo, voz, instrumentos musicais, palmas, como traballo de ritmo

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer as variacións: velocidade, duración, intensidade e frecuencia, como conceptos espaciais /temporais.
- Axustar o movemento en relación ao espazo e ao tempo.
- Adquirir nocións temporais: antes, durante e despois.
- Distinguir noción de movemento/pausa e duración
- Recoñecer a duración de estímulos auditivos sobre accións observadas para responder con movementos rítmicos.
- Identificar ritmos e responder con movementos adecuados.
- Sincronizar o movemento corporal mediante estruturas rítmicas sinxelas.
- Vivencia ritmo polo movemento espontáneo..

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Segue ritmos básicos con movementos globais, minimamente estruturados.
- Reproduce un ritmo co seu corpo e voz.
- É capaz de desprazarse colectivamente seguindo un ritmo sinxelo.
- Distingue a noción de movemento/pausa.
- Adaptar movemento a un ritmo.
- Percibe un obxecto en movemento e o recepción

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 9: expresión corporal**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes en expresión corporal. Que sexa capaz de expresarse con espontaneidade e creatividade co seu corpo

CONTIDOS

- O xesto: expresión e comunicación.
- O ritmo e movemento: expresión e comunicación.
- As calidades do movemento: rápido/lento.
- Linguaxe oral e a linguaxe corporal.
- Xogos de carácter espontáneo.
- Xogos de imitación e identificación con regras básicas.
- Cancións populares, infantís, tradicionais, etcétera.
- Actividades teatrais e de dramatización.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Descubrir os recursos expresivos do corpo por medio do movemento.
- Expresar sensacións sinxelas a través do corpo (tristeza, alegría, sorpresa, preocupación, etc.).
- Comprender e distinguir as sensacións e as situacións simples que nos transmita un compañeiro a través do corpo.
- Desinhibición do corpo cara a actividades de expresión corporal.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar acción motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Valora os recursos expresivos propios e dos demais.

- Amosa naturalidade, espontaneidade e expresividade.

- Amosar creatividade na expresión co seu corpo.

- Ten respeto polas capacidades expresivas dos demais.

- Diferencia a expresividade como medio de relación.

- Observación.

- Cuadernos de registros.

- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 10: Coordinación óculo -manual.**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes para unha coordinación óculo-manual.

CONTIDOS

- O xesto: expresión e comunicación.
- O ritmo e movemento: expresión e comunicación.
- As calidades do movemento: rápido/lento.
- Linguaxe oral e a linguaxe corporal.
- Xogos de carácter espontáneo.
- Xogos de imitación e identificación con regras básicas.
- Cancións populares, infantís, tradicionais, etcétera.
- Actividades teatrais e de dramatización.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mellorar a capacidade de manipulación de obxectos.
- Desenvolver os lanzamentos e recepcións.
- Coñecer e realizar distintas formas de lanzamentos.
- Desenvolver a precisión dos lanzamentos.
- Coordinar a carreira co botín.
- Mellorar a súa destreza montando un balón en movemento.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar accións motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Lanza unha pelota ao aire e receptionaa
- Lanza unha pelota cunha man e recollea ca outra
- Lanza unha pelota contra a parede e recóllea.
- Lanza unha pelota acertando varias veces á un obxectivo.
- Lanza e recibe un balón que lle envía un compañeiro en parábola.
- Camiña botando unha pelota.

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 11: Coordinación dinámica xeneral**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes para unha coordinación dinámica xeral. Actividades nas que teña que desprazarse de maneiras moi diferentes..

CONTIDOS

- O xesto: expresión e comunicación.
- O ritmo e movemento: expresión e comunicación.
- As calidades do movemento: rápido/lento.
- Linguaxe oral e a linguaxe corporal.
- Xogos de carácter espontáneo.
- Xogos de imitación e identificación con regras básicas.
- Cancións populares, infantís, tradicionais, etcétera.
- Actividades teatrais e de dramatización.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Desenvolver as habilidades motrices básicas.
- Coordinar varias posibilidades de desprazamentos.
- Coñecer e practicar diferentes tipos de desprazamentos.
- Coñecer, practicar e desenvolver diferentes tipos de saltos.
- Coordinar saltos rítmicos.
- Coordinar accións de desprazamentos, saltos e fíos.
- Desprazarse entre obstáculos con cambios de orientación, dirección e ritmo.
- Experimentar formas básicas de xiros sobre o eixo longitudinal.
- Experimentar rodamientos en torno ao eixo transversal.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar accións motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Realiza con eficacia diferentes tipos de desprazamentos.
- Xira sobre o eixo longitudinal.
- Desprázase pola espaldera.
- Roda en torno ao eixo transversal.
- Adapta a carreira e o salto ante unha serie de obstáculos.
- Coordina brazos e pernas en carreira.
- Sube ata o mais alto das espalderas.

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

UNIDADE DIDACTICA: 12: Actividades na natureza e patio.**FUNDAMENTACIÓN**

Buscase realizar actividades que fomenten os aprendizaxes relativas as actividades na natureza e no patio. Así coma o coñecemento de diferentes tipos de xogos, relacionados con Galicia. Xogos tradicionais

CONTIDOS

- Coñecemento e uso adecuado do medio natural: patio e contorna próxima.
- Xogos tradicionais de patio, de rúa, etcétera.
- Adaptación ao medio: xogos adaptados ao medio natural.
- Marchas curtas.
- Xogos coñecidos adaptados ao patio.
- Xogos tradicionais: de rúa, pasacalles, de corda, chapas, pero mesas, etcétera.
- Xogos de cooperación no medio.
- Xogos de procura e orientación.
- Utilizar os recreos para xogos tradicionais.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

- Favorecemos unha actividade motizespontanea e lúdica
- Plantexamos o xogo motor con base para adquisición dos contidos

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Adaptar as habilidades básicas ao medio natural.
- Coñecer e diferenciar xogos de exterior.
- Participar activamente en xogos do medio natural.
- Previr e valorar os factores de risco asociados a situacións fose da contorna habitual.
- Realizar unha marcha pola contorna próxima.
- Coñecer e practicar xogos de patio e de rúa.
- Realizar actividades lúdicas de rastrexo e procura.

COMPETENCIAS BÁSICAS

- Competencias sociais e cívicas (CSC): Respeto polas normas e compañeiros.

Aprender a colaborar nas clases

- Aprender a aprender (CAA). Aprender a utilizar o xogo
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Realizar accións motrices espontaneas

AVALIACIÓN

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- Colabora activamente na organización e realización de actividades no medio natural.
- Valora e controla os factores de risco.
- Amonsa interese polo coñecemento e a práctica de xogos tradicionais: de patio, de rúa, de corda, etcétera.
- Cumpre as normas de seguridade durante as marchas.
- Respecta e coida a natureza.
- Desenvólvese con soltura no medio natural.
- É capaz de seguir sinxelas pistas e orientarse

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación.
- Cuadernos de registros.
- Tests Psicomotores

5. Criterios de avaliación

1. Resolver situacións motoras con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motoras básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.
2. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.
3. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motoras, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades.
4. Relacionar os conceptos específicos de educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico deportivas e artístico expresivas.
5. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.
6. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.
7. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos demais, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.
8. Coñecer e valorar a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas e artísticas.
9. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto dende a perspectiva de participante coma de espectador, ante as posibles situacións conflictivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos demais.

10. Manifestar respecto cara ao ámbito e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.

11. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.

12. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.

13. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a si mesmo e aos outros nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.

6. Estándares de aprendizaxe avaliáveis

1. Resolver situacións motoras con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motoras básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.

1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de ámbitos e de actividades físico deportivas e artístico expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.

1.2. Adapta a habilidade motora básica de salto a diferentes tipos de ámbitos e de actividades físico deportivas e artístico expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.

1.3. Adapta as habilidades motoras básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo, etc.) a diferentes tipos de ámbitos e de actividades físico deportivas e artístico expresivas aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.

1.3. Aplica as habilidades motoras de xiro a diferentes tipos de ámbitos e de actividades físico deportivas e artístico expresivas tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo temporais e mantendo o equilibrio postural.

1.4. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.

1.5. Realiza actividades físicas e xogos no medo natural ou en ámbitos non habituais, adaptando as habilidades motoras á diversidade e incerteza procedente do ámbito e ás súas posibilidades.

2. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.

2.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.

2.2. Representa ou expresa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.

2.3. Coñece e leva a cabo bailes e danzas sinxelas representativas de distintas culturas e distintas épocas, seguindo unha coreografía establecida.

2.4. Constrúe composicións grupais en interacción cos compañeiros/as utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.

3. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motoras, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades.

3.1. Utiliza os recursos axeitados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motoras.

3.2. Realiza combinacións de habilidades motoras básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.

4. Relacionar os conceptos específicos de educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico deportivas e artístico expresivas.

4.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.

4.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motoras.

4.3. Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.

4.4. Comprende a explicación e describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparato locomotor se desenvolven na área de ciencias da natureza.

5. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.

5.1. Ten interese por mellorar as capacidades físicas.

5.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos, etc...).

5.3. Identifica os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde.

5.4. Describe os efectos negativos do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.

5.5. Realiza os quentamentos valorando a súa función preventiva.

6. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.

6.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.

6.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo.

6.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.

6.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade.

7. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos demais, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.

7.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motora entre os nenos e nenas da clase.

7.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.

8. Coñecer e valorar a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas e artísticas.

8.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza.

8.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e o deporte.

9. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto dende a perspectiva de participante coma de espectador, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos demais.

9.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.

9.2. Explica aos seus compañeiros as características dun xogo practicado en clase e o seu desenvolvemento.

9.3. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable.

9.4. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.

10. Manifestar respecto cara ao ámbito e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.

10.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xera nas actividades no medio natural.

10.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.

11. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.

11.1. Explica e reconece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.

12. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.

12.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.

12.2. Presenta os seus traballos atendendo ás pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza e utilizando programas de presentación.

12.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos demais.

13. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a si mesmo e aos outros nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.

13.1. Ten interese por mellorar a competencia motora.

13.2. Demuestra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade, creatividade

13.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.

13.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.

13.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.

7. Procedementos de avaliación

Como se explica na Lei, os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das disciplinas troncais, específicas e de libre configuración autonómica serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliábeis.

A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas.

Estableceranse as medidas máis axeitadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Co fin de garantir o dereito dos alumnos e das alumnas a que o seu rendemento sexa valorado conforme criterios de plena obxectividade, os centros adoptarán as medidas precisas para facer públicos e comunicar ás familias os criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliábeis, as estratexias e os instrumentos de avaliación, así como os criterios de promoción

Entendemos a avaliación como un elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto ao proceso de ensino-aprendizaxe. Xa que logo, non se pode circunscribir a un só aspecto ou momento, senón que se debe estender ao longo de todo o proceso educativo de forma global e sistemática; por unha banda, indicando que obxectivos conséguense e cales non, e, por outra, en que grao de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros.

En calquera caso, sempre é bo ter presente que debe ser a avaliación e cales as súas funcións, obxectivos e modalidades máis convenientes.

Funcións da avaliación

- **Diagnóstico:** Información sobre a marcha do desenvolvemento do currículo, os alumnos e as alumnas e os profesores e as profesoras.
- **Prognóstico:** Avance de expectativas sobre que pode ocorrer, para previr e liquidar problemas.

- **Adaptación:** Acomodación dos diferentes métodos e recursos aos distintos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e as alumnas, con miras á máxima personalización do proceso educativo.
- **Orientación:** Guía, paso a paso, do camiño que se debe seguir en cada momento do desenvolvemento curricular.
- **Regulación:** Facilitación e armonización de elementos persoais, materiais e funcionais para garantir o grao de eficacia do desenvolvemento do currículo.
- **Control:** Certificación da calidade e cantidade dos logros obtidos.

Obxectivos

- Pescudar a necesidade, a viabilidade, a idoneidade, a oportunidade, o aproveitamento e a rendibilidade do deseño-desenvolvemento curricular.
- Actuar en función do alumno e a alumna, atendéndoos como persoas, tanto individual como socialmente.
- Proporcionar datos de todos os participantes no proceso educativo: alumnado, docentes, deseños-desenvolvementos curriculares, etc., para poder decidir o que mellor conveña.
- Obter información cuantitativa e cualitativa acerca da asimilación do programa e, xa que logo, da súa eficacia.
- Constatar que se van adquirindo e desenvolvendo as capacidades previstas nos obxectivos curriculares.
- Avaliar adecuadamente o aproveitamento docente-discente para poder orientalo do mellor xeito.
- Coñecer exhaustivamente os elementos que integran o proceso educativo, en especial ao alumnado, para poder elaborar diagnósticos o máis axustados posible.
- Informar á comunidade educativa, sobre todo aos pais, e solicitar a súa axuda.
- Motivar con vistas ao proceso de ensino-aprendizaxe.
- Facilitar información ás institucións recoñecidas que o requiran.
- Prognosticar e orientar as posibilidades dos alumnos e as alumnas e prever o fracaso escolar.
- Coñecer a calidade da actuación docente, individual e grupal, e do sistema educativo.
- Establecer programas de reciclaxe ante a detección de malos resultados.
- Superar a antiga concepción da avaliación como único control.

Modalidades

- **Avaliación inicial**, que facilita a valoración dos coñecementos previos, as capacidades e as actitudes do alumnado, con obxecto de adecuar o proceso de ensino-aprendizaxe á realidade das súas posibilidades.
- **Avaliación formativa continua**, que pretende coñecer se se van logrando os obxectivos propostos, cando aínda se pode intervir modificando o camiño para conseguilos; é dicir, avaliación do proceso e como proceso. Este tipo de avaliación ten un especial carácter regulador, orientador e auto-corrector do proceso educativo desde o seu comezo, o que require unha avaliación inicial previa.
- **Avaliación sumativa**, que estima os méritos ao finalizar o currículo (máis cuantitativa), na que se valora, sobre todo, o dominio das capacidades adquiridas; é dicir, avaliación do resultado.

Principios

- Que sexa un medio, non un fin en si mesma.
- Que constitúa un proceso continuo, progresivo e sistemático.
- Que atenda ás diferenzas individuais.
- Hai que partir do que se quere avaliar e despois avalialo.
- Traballar en equipo á hora do seu deseño.
- Ter flexibilidade ao elixir os criterios ou probas.
- Debe basearse en criterios claros e o máis obxectivos posibles.
- Hai que dotala dun mínimo de requisitos para a súa realización.
- Debe tratar aspectos cualitativos e cuantitativos.
- É necesario temporalizala adecuadamente.
- Debe posibilitar a corrección dos procesos unha vez detectadas as deficiencias.
- Ten que recoller ao máximo todos os aspectos da personalidade.
- Reflectir de xeito claro: que, como e cando debe realizarse.
- Propiciar ao seu termo o proceso de reorganización específico e global (*feed-back*).

Polo tanto e dado que esta proposta didáctica consta de once Unidades Didácticas diferenciadas, que se avaliarán por separado, aínda que tendo en conta tamén o concepto de avaliación continua, o que dará como resultado a cualificación final atendendo aos criterios de avaliación marcados. Polo tanto levaremos un control exhaustivo do cumprimento de obxectivos de cada Unidade Didáctica.

¿Que avaliar?

Tanto na nova Lei como na anterior reforma, propónse unha avaliación cuxos criterios de referencia sexan as características individuais do alumno. Anteriormente, o obxecto da avaliación estaba posto na consecución duns contidos. O centro do proceso de avaliación desprázase así dos contidos ao alumno. A substitución de contidos establecidos dentro dun currículo pechado por centros de interese nun proxecto curricular aberto, no que, en última instancia, será o profesor o que estableza os obxectivos terminais e a distribución de contidos, lévanos cara a unha formulación máis centrada no alumno e nas súas características. Seguindo a división tradicional, a avaliación do alumno en Educación física debe facerse atendendo a tres áreas complementarias: cognoscitiva, motriz e afectiva. Salvando as diferenzas concretas existentes, poderíamos facer corresponder estas áreas cos feitos e conceptos, procedementos e valores e actitudes, de forma que ao falar de área cognoscitiva faise referencia paralela a feitos e conceptos; a área motriz corresponderíase cos procedementos e a área afectiva cos valores e as actitudes. Dentro deste ciclo debemos analizar as adquisicións do alumno en cada unha das tres áreas. Valoraremos o grao de consecución dos obxectivos didácticos propostos para este ciclo.

Na *área cognoscitiva* debemos valorar o grao de coñecemento do seu propio corpo (imaxe corporal), a comprensión e aplicación de hábitos hixiénicos e de saúde, o coñecemento das funcións orgánicas de forma básica e a verbalización de relacións espaciais e temporais.

Na *área motriz*, a máis importante na nosa materia, deberemos valorar o grao de desenvolvemento morfolóxico, o desenvolvemento funcional do organismo, o desenvolvemento das capacidades preceptivo-motrices e a aprendizaxe das habilidades motrices. As dúas últimas serán aquelas que máis deberíamos ter en conta neste ciclo (sen deixar as outras de lado). En canto ás capacidades preceptivo-motrices valoraremos a consolidación do equilibrio estático, o grao de desenvolvemento do equilibrio dinámico, a toma de conciencia da mobilidade do eixo corporal e da independencia segmentaria, o grao de organización espacial, temporal e a estruturación espazo-temporal. Das habilidades básicas avaliamos o grao de mellora alcanzado na execución, a calidade de coordinación das mesmas e da súa combinación.

En canto ao *área socioafectiva*, o profesor debe avaliar as actitudes do alumno cara a propostas e actividades, as súas preferencias como eixo motivacional e as súas relacións

co mundo e as persoas que lle rodean. Neste ciclo o neno aprende a xogar cos outros, a cooperar en grupo e a valorar distintos aspectos da actividade física.

comentamos anteriormente, neste capítulo, que a Reforma propón unha avaliación cuxo criterio de referencia sexan as características individuais do alumno. Pero o proceso de ensino e aprendizaxe está composto por outras variables que deben ser avaliadas para realizar unha valoración non sesgada da realidade educativa do alumno. Os *contidos* han de ser avaliados en canto á súa adecuación aos obxectivos propostos, a súa variedade, cantidade e secuenciación. Os *métodos* e as técnicas de ensino deben ser avaliados en canto á súa adecuación aos contidos desenvolvidos e ás características do grupo de clase. Para rematar, debemos de avaliar outros factores, como son: o *profesor* (preparación da materia, adecuación dos métodos e contidos á realidade dos seus alumnos, coñecemento dos alumnos, utilización de medios...) e os medios utilizados en relación cos medios dispoñibles.

Tendo en conta todas as variables do proceso de ensino e aprendizaxe, a nosa avaliación será máis completa e favorecerá en maior medida o seu principal obxectivo, que é mellorar a calidade do ensino.

8. Instrumentos de avaliación

Para avaliar as aprendizaxes do alumno propomos uns criterios de avaliación recollidos nas fichas de cada unidade didáctica, así como os seus estándares de aprendizaxe, que serán os que nos axuden a avaliar correctamente.

Todos baseados nos obxectivos e competencias que marca a LOMCE. Consideramos que a estas idades aínda que hai patróns de desenvolvemento comúns a todos os alumnos, o grao de desenvolvemento das capacidades vén condicionado polas características individuais de cada un. Por iso, e como defendemos anteriormente, a avaliación debe tender a ser individualizada, centrada máis nas características individuais do alumno e no seu progreso respecto de niveis anteriores que na consecución dunhas marcas na realización dunhas probas.

Isto non quere dicir que prescindamos das probas obxectivas para avaliar; ao contrario, considerámolas como unha das catro técnicas que debemos empregar neste ciclo. Pero, á hora de expornos unha forma de constatar o grao de aprendizaxe do alumno, propomos probas de carácter cualitativo, dadas as características das condutas obxecto de avaliación.

Os instrumentos que utilizaremos son:

- Lista control:** Utilizámolo para comprobar que se superan os obxectivos
- **Rexistro anecdótico**
- **Tests físicos:** Probas para comprobar o nivel de condición física
- **Probas prácticas.**

Lista control - registro actitudes:

Nombre del alumno/a: _____

Número de clase: _____ Curso: _____

Fecha de recogida de datos: desde _____ hasta _____

Actitud	SI	NO	Observaciones
Expresa abiertamente sus emociones			
Se muestra alegre			
Reacciona con agresividad			
Se muestra activo			
Molesta a sus compañeros			
Se relaciona con todos sus compañeros			
Cuida el material e instalaciones			
Acepta y respeta las normas			
Solicita ayuda cuando la precisa			
Colabora en la realización de las tareas			
Se aísla del grupo			
Presta atención a las explicaciones			
Muestra interés por las tareas propuestas			
Utiliza ropa adecuada			
Viene aseado a clase			
Se burla ante los errores de otros			

Otras anotaciones de interés:

Rexistro anecdótico

Alumno/a:.....

Curso:..... Data:.....

ASPECTOS XERAIS	SI	NON	AS VECES
Acode con puntualidade a clase			
Preséntase limpo/a e aseado/a			
Leva a clase o material apropiado			
Mantense tranquilo e relaxado			
Respecta as normas establecidas			
RELACIONES COS SEUS COMPAÑEROS/AS			
É conciliador e evita as discusións			
Respecta a quenda de palabra			
Axuda aos compañeiros/as			
Respecta outras ideas e opinións			
Mantén unha actitude crítica pero dialogante			
ATENCIÓN			
Mantén unha atención sostida			
Mira ao mestre cando explica			
Atópase motivado			
Obedece as instrucións do mestre			
INTERESE			
Ofrécese voluntario/a para realizar as tarefas			
Finaliza o traballo			
Esfórzase en realizar ben a tarefa			
Toma notas sobre o tratado			
Pregunta o que non entende			
PARTICIPACIÓN			
Participa activa e regularmente			
Solicita consentimento para intervir			
Fai preguntas oportunas			
Evita comentarios laterais			
Expresa razoadamente as súas opinións			

9. Mínimos esixibles para o logro das competencias básicas

- Que o alumno supere os aspectos concretos básicos establecidos nos criterios de avaliación.
- Que o alumno prograse respecto de si mesmo, é dicir, que prograse respecto da súa avaliación inicial
- Que o alumno desenvolvese unhas determinadas actitudes e hábitos de conduta: asistencia regular, interese, respecto aos compañeiros, respecto ao material e ás instalacións...
- Que o alumno supere os seguintes criterios mínimos:
 - . Mostrar unha actitude positiva ante a actividade física, conciencia de superación e respecto aos compañeiros e ao ámbito.
 - . Percibir, representar e identificar globalmente o propio corpo (cabeza, madeiro e extremidades).
 - . Representar as nocións básicas topolóxicas (diante, detrás, fose, dentro, arriba, abaixo, preto, lonxe).
 - . Resolver problemas motores sinxelos: desprazamentos, saltos e xiros sobre o eixe lonxitudinal.
 - . Participar en situacións que supoñan comunicación corporal.
 - . Identificar a indumentaria axeitada para a realización da actividade física.
 - . Participar activamente nos xogos, aceptando as normas.

10. Directrices e instrumentos para a realización da avaliación inicial

LISTA CONTROL – CAPACIDADES MOTRICES Y HABILIDADES BASICAS

Nombre del alumno/a: _____

Número de clase: _____ Curso: _____

Fecha de recogida de datos: desde _____ hasta _____

Aspecto a evaluar	SI	NO	Observaciones
Reconoce las diferentes partes del cuerpo			
Es capaz de imitar movimientos			
Tiene definida la lateralidad			
Reconoce las siguientes nociones espaciales: Dentro / fuera Cerca / lejos Delante / detrás			
Reconoce las siguientes nociones temporales: Lento-espacio / rápido-deprisa A la vez-al mismo tiempo			
Reproduce un ritmo sencillo: Con movimientos Con palmadas			
Realiza la carrera con alternancia contralateral			
Coordina los movimientos al: Reptar Gatear			
Se desplaza encima de un banco sueco: Andando Corriendo			
Salta con los dos pies: Hacia delante Hacia detrás A los lados			
Salta con un pie (pata coja) Hacia delante Hacia detrás A los lados			
Puede realizar un recorrido a la pata coja			
Salta unos bancos suecos colocados en fila			
Realiza giros sobre el eje longitudinal: Cambios de sentido Sobre una colchoneta			
Realiza giros sobre el eje transversal: Volteo hacia delante Volteo hacia detrás			
Lanza un objeto (pelota) con las dos manos: Por encima de la cabeza Rodando por el suelo Otras formas			
Lanza un objeto (pelota) con una mano: Por encima de la cabeza Rodando por el suelo Otras formas			
Recepciona un objeto móvil: Con las dos manos Con una sola mano			
Puede retener o desviar un objeto móvil: Con una mano Con las dos manos Con el pie			
Coordina los movimientos para golpear con el pie un objeto			

Otras anotaciones de interés:

11. Procedementos para avaliar a propia avaliación

O seguintes indicadores deberán terse en conta a fin de establecer unha avaliación plena de todo o proceso de ensino-aprendizaxe. Seguiremos a través dunha lista de control que vén proposta en cada Unidade Didáctica e que tamén ten estes indicadores:

- Grao de cumprimento dos obxectivos didácticos
- Adecuación dos contidos e actividades aos obxectivos
- Acomodación dos criterios de avaliación
- Adaptación dos contidos e actividades ás características do alumnado

Instrumentos:

- **Folla de rexistro de autoavaliación e do funcionamento da U.D.**

ASPECTOS XERAIS	SI	NON	AS VECES
A Unidade Didáctica adáptase ao nivel dos alumnos e das alumnas			
A súa estrutura permitiu realizar adaptacións			
Estaban previstas as posibles dificultades que se podían presentar			
OBXECTIVOS			
Estaban redactados dunha forma clara e precisa			
Graduáronse en función da súa importancia e diferentes niveis			
Recollían todas as capacidades que se pretendía desenvolver			
Todos foron directamente avaliados con criterios de avaliación			
CONTIDOS			
Los contidos eran adecuados			
Tratáronse contidos de tres tipos			
Permitiron a adaptación a os diferentes niveis de aprendizaxe			
Adecuáronse a os recursos e características do centro e o alumnado			
Incluíronse contidos relacionados con áreas transversais			
ACTIVIDADES			
Favoreceron o interese e a motivación dos alumno/as			
Foron adecuadas a os contidos, recursos e tempo			
Permitiron a atención a os diferentes ritmos de aprendizaxe			
Propuxéronse actividades de apoio, recuperación e ampliación			

METODOLOXÍA			
Empregouse unha metodoloxía activa e participativa			
Facilitouse la interacción alumno/a-alumno/a e alumno/a-mestre			
Planificáronse as actividades grupais			
RECURSOS			
Foron accesibles a osalumnos/as e a o seu nivel			
Favoreceron a motivación e o aprendizaxe			
Adecuáronse ás intencións e aos contidos			
A relación tempo/utilidade foi a axeitada			
A relación custo/servizo foi a axeitada			
AVALIACIÓN			
Atendéronse a os tres momentos da avaliación			
Aplicáronse os instrumentos apropiadamente			
Axustáronse os criterios de avaliación a os elementos y ao nivel			
Participou o alumnado na avaliación			
TEMPORALIZACIÓN			
El tempo para o desenvolvemento da actividade foi axeitado			
Axustáronse os tempos planificados á realidade			
Respectáronse os ritmos de aprendizaxe			
Existiron perdas de tempo inxustificadas			
OBSERVACIÓNS			

12. Metodoloxía didáctica

Estilos:

Tendo en conta as características das actividades e os obxectivos que se pretenden conseguir, optarei por uns estilos metodolóxicos ou outros, xa que destes dependerá en gran medida o resultado da aprendizaxe.

O mestre de Educación Física debe dominar diferentes estilos de ensino que aplicará segundo unha análise previa da situación, debendo saber combinalos apropiadamente en función dos obxectivos e transformalos creando uns novos que se adecuen á súa personalidade e ás características do alumnado, a os obxectivos educativos e a os contidos de ensino.

Os estilos que se utilizarán principalmente no aula de Educación Física serán:

- *Mando directo*: a partir da información dada polo mestre o alumnado debe executar de forma correcta e inmediata o modelo descrito polo mestre sen contar con ningunha outra opción.
- *Asignación de tarefas*: partindo do estilo anterior, facilítase ao alumnado a oportunidade de elixir o lugar no que se realiza a tarefa, así como o ritmo e o nivel de execución.
- *Ensino recíproco*: estilo usado preferentemente no traballo por parellas onde o alumno/a realiza funcións propias do mestre: observa, avalía, corrixe as execucións do compañeiro...aínda que segue sendo o mestre o que propón as tarefas a realizar.
- *Descubrimento guiado*: propónse unha tarefa que o alumno/a debe resolver, buscando unha solución ao problema exposto.
- *Resolución de problemas*: segue o mesmo esquema que o estilo anterior, pero a diferenza fundamental é que non se encamiña a una solución determinada, senón que existen varias e é válida calquera coa que o alumno/a dea resposta ao problema exposto. É un estilo moi motivador e facilita a adquisición de aprendizaxes significativos

Principios metodolóxicos:

A intervención didáctica a empregar enmárcase nunha concepción constructivista da aprendizaxe escolar a da intervención pedagóxica entendida nun sentido amplo.

A intervención educativa debe ter en conta unha serie de *principios básicos* que impregnan todo o currículo e que se enumeran a continuación:

- *Calidade de educación* para todo o alumnado.
- Equidade que garanta a *igualdade de oportunidades*.
- *Esforzo compartido* por todas as persoas compoñentes da comunidade educativa.
- Necesidade de *partir do nivel de desenvolvemento do alumno/a*
- Necesidade de asegurar a construción de *aprendizaxes significativas* de contido escolar de todo tipo.
- A intervención educativa debe tener como obxectivo prioritario o posibilitar que o alumnado realicen aprendizaxes significativas por si sos, é dicir, que sexan capaces de *aprender a aprender*.
- *Aprender significativamente* supón modificar os esquemas de coñecemento que o alumno/a posúe.
- A aprendizaxe significativa supón unha intensa actividade por parte do alumno/a. A intervención educativa é un proceso de *interactividade* profesor-alumno ou alumno-profesor.
- Nesta etapa a *perspectiva globalizadora* perfílase como a máis adecuada para que as aprendizaxes sexan significativas.
- O *xogo* ten un papel especialmente relevante.
- Os *aspectos afectivos e de relación* adquiren un relevo especial nesta etapa.
- A *atención á diversidade* debe ser outro principio básico, debendo o proceso de ensino-aprendizaxe adaptarse ao alumno y non ao revés.

Agrupamentos e organización da clase:

As formas de organización da clase están moi relacionadas co tipo de contidos a tratar e co estilo de ensino. Trátase do xeito de organizar aos alumnos/as durante as sesións como resposta ás diferentes variables que poden xurdir: gañar tempo, garantir a seguridade, fomentar as interaccións, optimizar a utilización do material... Os agrupamentos poderán ser, principalmente:

- *Gran grupo*: todos participan simultaneamente nun mesmo proceso de ensino/aprendizaxe. Utilizarase en determinados xogos e deportes, en sesións de ritmo e danza, nas rutas polo medio natural...
- *Grupos reducidos*: cando en función das necesidades e intereses dos alumnos, estes son divididos en grupos de traballo que seguen orientacións metodolóxicas adaptadas ás súas características.
- *Pequenos grupos* (individual/parellas/tríos): estas formas de agrupamento tamén son viables ante moitos tipos de contidos (condición física, iniciación deportes individuais e de adversario, habilidades específicas, xogos, coordinación, equilibrio...)

13. Metodoloxía didáctica, considerando as CCBB como elemento organizador

As orientaciónsmetodolóxicas para a área de Educación Física favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, consolidación e integración dos diferentes estándares por parte do alumnado:

- A Educación física nesta etapa terá un carácter eminentemente global e lúdico, ata o punto de converter o xogo no contexto ideal para a maioría das aprendizaxes.

- A selección dos contidos e as metodoloxías activas e contextualizadas deben asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo de toda a etapa.

- As estruturas de aprendizaxe cooperativo posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.

- O profesorado debe implicarse na elaboración e deseño de diferentes tipos de materiais, adaptados aos distintos niveis e aos diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e alumnas, coobxecto de atender ádiversidadena aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunhavariedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das Tecnoloxías da Información e a Comunicación.

- Favoreceranse metodoloxías que teñan a súa base no descubrimento guiado, a resolución de problemas, o traballo por retos ou a cooperación.

- Deberá buscarse a implicación das familias como un factor clave para facer dos nosos alumnos e alumnas suxeitos activos naxestión da súa saúde e na adquisición de hábitos de vida saudable.

Finalmente, é necesaria unhaaxeitada coordinación entre o persoal docente sobre as estratexias metodolóxicas e didácticas que se utilicen. Os equipos educativos deben formular con criterios consensuados unha reflexión común e compartida sobre a eficacia das diferentes propostas metodolóxicas.

14. Contribución desde as áreas ao desenvolvemento das competencias básicas

A continuación, explicamos a contribución da área de Educación Física no logro das competencias básicas.

1. Comunicación lingüística (CCL).

Aínda que hai outras áreas do currículo que están máis relacionadas con esta competencia, entendemos que a Educación Física contribúe á súa mellora e desenvolvemento do seguinte xeito:

- Utiliza a linguaxe verbal como principal medio de comunicación na diversidade de actividades físicas que se realizan e como medio para transmitir conceptos, relatar vivencias, verbalizar experiencias, etc.
- Potencia a comunicación entre os alumnos a través da expresión corporal, a linguaxe non verbal, de forma única ou en combinación coa linguaxe oral e escrito, habituando aos alumnos e alumnas a expresar sentimentos e emocións, compartir experiencias e desenvolver habilidades de tipo social desde o respecto á diferenza, ás limitacións e ás posibilidades propias e dos demais.
- Propicia a reflexión sobre as experiencias, a finalidade, o sentido e os efectos das actividades físicas.
- Desenvolve un vocabulario propio relacionado co exercicio físico, que respecta a igualdade entre sexos, as diferenzas culturais e contribúe á resolución de conflitos que poidan xerarse como consecuencia da práctica de xogos, deportes, e outras actividades.
- Representa, imita ou modifica a realidade por medio da utilización de técnicas como o teatro, a dramatización, a reprodución de cancións, etc.
- Fomenta a creatividade e a imaxinación para contar e cantar, participar activamente e de forma espontánea, xogar e divertirse.
- Posibilita a comprensión das regras, das normas hixiénicas e de convivencia.
- Fomenta o espírito crítico en relación co exercicio físico e as condutas prexudiciais para a saúde.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

Puidese parecer que as formas de expresión matemáticas non teñen cabida na nosa área. Todo o contrario. Desde a Educación física, propíciase un campo de actividades

variadas e diversas que permite o uso, o desenvolvemento, a mellora e a consolidación das habilidades matemáticas básicas, en situacións reais ou creadas expresamente.

- Traballa os números a través da comprensión dun marcador, a interpretación de resultados, o conteo das repeticións dun exercicio, a lonxitude dun salto, as súas propias medidas antropométricas etc.
- Organiza e estrutura o espazo e o tempo, que son fundamentais na práctica da actividade física e o deporte. Nas primeiras idades é imprescindible un adecuado desenvolvemento destas capacidades.
- Desenvolve o ritmo a través de cancións, bailes e danzas.
- Contribúe á toma de conciencia das posibilidades rítmicas do corpo, o que non só servirá para as actividades onde a música estea presente, senón en todas aquelas onde haxa secuencias de movementos: na carreira, a marcha, á hora de botar un balón, etc.
- Desenvolve a lóxica e o razoamento nos xogos nos que os alumnos enfróntanse a situacións e problemas de tipo motriz. Por exemplo, completar un circuíto de habilidades, saltar por encima dos aros seguindo unha secuencia marcada, resolver problemas sinxelos de tipo táctico, onde deben de decidir entre dous ou máis posibilidades.

3. Competencia dixital (CD).

A saúde, a actividade física e o deporte xeran cada vez máis información, que o alumno debe saber seleccionar, procesar e utilizar. Hoxe en día, as novas tecnoloxías poden facilitar este labor.

- Ensina a buscar, seleccionar e analizar información relacionada coa saúde, o deporte e o exercicio físico.
- Fomenta progresivamente o espírito crítico ante determinadas informacións, e insinúa a contrastar opinións e formar o propio criterio ante sucesos relacionados co ámbito da actividade física e o deporte.
- Aplica as novas tecnoloxías para mellorar as clases. Por exemplo, gravando as actuacións dos alumnos e realizando avaliacións conxuntas a través da imaxe, etc.

4. Aprender a aprender (CAA).

Aprender a aprender significa desenvolver habilidades que posibiliten a adquisición de coñecementos teóricos e prácticos por un mesmo

- Fomenta a adquisición de coñecementos relacionados cunha vida sa, e hábitos que contribúen ao benestar da persoa.
 - Traballa a toma de conciencia das posibilidades e limitacións, o que permite a mellora persoal, o mantemento das capacidades e as adaptacións necesarias ao longo da vida.
 - Utiliza técnicas de aprendizaxe como a concentración, a memoria e a reflexión para adquirir novos coñecementos e experiencias relacionadas coa actividade física e o deporte.
 - Ensina a autoevaluar as capacidades para tomar conciencia do propio estado de saúde, a realizar as actividades necesarias para o seu mantemento e mellora, e a adoptar certas normas de prevención de riscos na práctica de actividades deportivas.
 - Incentiva a xestión e a organización da propia actividade, así como a elección das prácticas máis adecuadas en función das características de cada un.
 - Desenvolve o gusto por aprender novas habilidades e técnicas deportivas.
- Favorece estilos de vida activos, motivados por novos retos, actividades e aprendizaxes.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC).

A interacción social é outro dos eixos condutores da Educación física. A iso contribúen o contexto especial no que se adquiren e desenvolven os seus contidos, e a predisposición dos alumnos a relacionarse. Así, a Educación física traballa esta competencia do seguinte xeito:

- Fomentar o respecto cara a un mesmo e cara aos demais, valorando o punto de vista dos outros e exercitando a tolerancia como base da convivencia.
- Valora a participación activa nas actividades de grupo e equipo, asumindo os distintos roles e facilitando a realización das actividades, sen que haxa ningún tipo de discriminación.
- Ensina a saber respectar as normas e regulamentos de competición a semellanza das leis e normas sociais aproveitando os xogos e deportes para que os alumnos e alumnas fórmense como persoas, deportistas e cidadáns.
- Ensina a resolver conflitos, a afrontar problemas de convivencia e a buscar o equilibrio entre os valores e os intereses persoais e os do grupo. Aproveita para iso as diferentes situacións que se vivencian nas clases de Educación física, e que pon aos alumnos ante determinados dilemas de tipo moral e ético que deben resolver tomando decisións xustas e consensuadas.

- Fomenta o coñecemento, a aceptación e a aprendizaxe doutras culturas fomentando a interculturalidade e a cooperación a través de actividades físicas diversas, variadas e diferentes ás propias.
- Fomenta actividades e xogos cooperativos nos que a colaboración sexa o eixo condutor da actividade, favorecendo o esforzo, o compromiso e a vontade de conseguir metas en unión doutros, orientando o esforzo a obxectivos comúns.
- Ensina a coñecer e asumir os aspectos éticos do deporte, aceptando as posibilidades e limitacións da loita deportiva, orientando adecuadamente a competición, valorando outros factores por encima do resultado, fomentando o xogo limpo e o respecto sen perder o sentido lúdico das actividades deportivas.
- Traballa a adquisición de hábitos de participación e implicación nas actividades físicas e deportivas, e a aceptación e o cumprimento dos compromisos adquiridos.
- Traballa o control da agresividade en situacións competitivas, como un factor máis da práctica deportiva.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Dentro da educación e formación integral dos alumnos e alumnas, o conseguir desenvolver a súa autoestima e auto confianza é prioritario. Promover tamén un espírito emprendedor e a iniciativa. Así, formaremos persoas equilibradas física e mentalmente, responsables, creativas e intelixentes.

- Promove a auto confianza e a seguridade nas propias realizacións, a partir do coñecemento das posibilidades e limitacións de cada un e da toma de conciencia do que se pode facer para facilitar a propia aprendizaxe.
- Motiva cara á mellora persoal e a superación dos propios retos, utilizando os coñecementos, habilidades e ferramentas adquiridas nas actividades.
- Desenvolve a autoestima e a seguridade nun mesmo, o que axuda a poder exporse novos retos favorecendo a participación grupal, sendo conscientes do compromiso que se adquire.
- Ensina a aprender dos erros percibindo a parte positiva dos mesmos como punto de partida para novas posibilidades, e a ser constante e perseverante nas aprendizaxes, tendo conciencia de que toda habilidade require esforzo na súa adquisición, consolidación e dominio.

- Inculca o emprego do progreso na aprendizaxe como fonte de motivación persoal, e a ver os cambios, as novas aprendizaxes e actividades como oportunidades para mellorar e non como ameazas.
- Incentiva a valoración do éxito propio e o dos demais, e contribúe á aprendizaxe, sendo crítico coas actuacións propias e xeneroso coas dos que non teñen as mesmas posibilidades.
- Favorece a autodisciplina, que posibilita o desenvolvemento persoal.
- Ensina a sentir e experimentar a vitoria e a derrota, individual ou colectivamente, como parte da experiencia vital, extraendo de cada unha dela o positivo e permitindo que favoreza o desenvolvemento persoal.

7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

A actividade física e deportiva non é patrimonio dunha cultura ou pobo, senón que ten carácter universal. Así, a través da Educación física, o alumnado:

- Coñece, valora e aprecia os xogos, as actividades físicas e deportivas propias, doutras comunidades e doutros países.
- Utiliza a expresión corporal e outras linguaxes para producir e reproducir diferentes manifestacións artísticas e culturais.
- Coñece as danzas e bailes populares propios e doutras comunidades como medio de desenvolvemento do ritmo, da danza e da expresión corporal, apreciando e respectando a diversidade cultural.
- Realiza xogos populares e tradicionais como medio para coñecer a evolución histórica das actividades físicas, posibilitando a súa conservación e contribuíndo ao mantemento do patrimonio cultural.
- Valora a contribución destas actividades ao desenvolvemento persoal e do grupo, mellorando a expresividade, a espontaneidade, a creatividade e a imaxinación, e incentivando a comunicación.
- Ensina a apreciar a estética presente en moitas das manifestacións deportivas, o seu compoñente artístico e cultural, así como a beleza de moitos dos movementos, accións e condutas que se dan no deporte.

15. Actividades

Actividades de iniciación

Teñen lugar ao comezo dun curso, dunha unidade didáctica, dunha sesión, centran a atención do alumnado, conseguen unha avaliación inicial, detectan necesidades

Actividades de desenvolvemento

Pensadas para conseguir os obxectivos didácticos. Son actividades que adoitan ocupar o centro da sesión ou que nunha unidade didáctica. Constitúen a fonte de experiencias máis cualificada para a mencionada consecución dos obxectivos.

Actividades de avaliación

Son actividades que ofrecen unha valoración inicial das posibilidades motrices, actividades que facilitan a aprendizaxe e, finalmente, actividades cuxa execución dá unha idea do aprendido.

Actividades de reforzo

Responden as necesidades dun membro do grupo ou do grupo-clase. Son de "ampliación" cando a necesidade é positiva, é dicir, demándase máis cantidade ou máis complexidade. Son de "recuperación" cando a necesidade é negativa, é dicir, non se supera a proposta inicial. Son de "modificación" cando se adapta un aspecto do contexto para conseguir a participación máis integrada dunha persoa con algún límite temporal.

Alumnos/as lesionados/as temporalmente:

En canto aos alumnos/as lesionados/as temporalmente trataremos de integralos na sesión do xeito máis participativo posible: exercendo funcións de árbitro ou controlador das normas, realizando axudas, tomando notas nun cuaderno das actividades realizadas na clase ou realizando actividades en estático que sexan viables dentro da súa lesión.

Actividades complementarias e extraescolares

- Saída recomendada: visitar un complexo deportivo.
- Proposta de alternativas autónomas aos xogos practicados na clase.
- Lectura e práctica dos exercicios propostos no texto.
- Proxecto de investigación: «A miña rutina diaria de saúde e de actividade física».
- Recompilación, por parte dos alumnos, de xogos populares expresivos e proposta da súa práctica no tempo libre.
- Saída recomendada: visitar un circuíto natural ou un lugar de práctica de actividades de acondicionamento físico.
- Proposta de alternativas autónomas aos xogos practicados na clase.
- Lectura e práctica dos exercicios propostos no texto.
- Proxecto de investigación: «As capacidades expresivas do meu corpo».
- Recompilación, por parte dos alumnos, de xogos populares expresivos e proposta da súa práctica no tempo libre.
- Saída recomendada: asistir a un espectáculo teatral ou de danza adaptado á idade.
- Proposta de alternativas autónomas aos xogos practicados na clase.
- Lectura e práctica dos exercicios propostos no texto.
- Proxecto de investigación: «Roda, salto e xiro», integrándoo en algunha actividade concreta.
- Recompilación, por parte dos alumnos, de xogos populares expresivos e proposta da súa práctica no tempo libre.

16. Materiais e recursos didácticos

- *Instalacións:*
 - ✓ Sala cuberta de psicomotricidade e ben acondicionada
 - ✓ Pista polideportiva cuberta de 20x40 m.
 - ✓ Vestiarios: dispón de aseo e duchas, tanto masculino como feminino
 - ✓ Cuarto do profesor: dispón de ducha, aseo, mesa e armario
 - ✓ Cuarto do material: contiguo á sala e pechado baixo chave. Todo está perfectamente ordenado, obxectos grandes ao principio e pequenos ao final.
- *Material didáctico:*
 - ✓ Material encaixado ou fixo: porterías, canastras, espaldeiras, iluminación...
 - ✓ Material pouco transportable: postes de voleibol, postes de bádminton, plinto, colchóns, bancos suecos...
 - ✓ Material lixeiro: balóns (fútbol, baloncesto, balonmán e voleibol), pelotas (de tenis, tenis de mesa, de gomaespuma, de diferentes formas, tamaños e cores), raquetas e volantes, picas de madeira e plástico, aros de diferentes tamaños e cores, cordas, conos, petos, balóns lastrados, cordas, etc.
 - ✓ Material alternativo e autoconstruído: indiacas, pas de madeira, discos voadores, sticks de floorball, bolas de malabares, ringos, etc.
 - ✓ Material audiovisual: radio CD, ordenador portátil, lousa, lousa portátil...

17. Medidas de atención á diversidade

Entendemos por adaptación curricular todas aquelas modificacións necesarias na programación para que garantan aos alumnos a consecución das aprendizaxes e, xa que logo, os obxectivos xerais da área, en función das súas características individuais.

Isto non só refírese a aqueles alumnos con dificultades nas aprendizaxes da área, senó tamén a aqueles que teñen certos sentimentos negativos cara á actividade física, pouca motivación, malas experiencias, etc. Non se pode permitir que estes alumnos renuncien de antemán, sexan pasivos, ou «pasen» de participar na clase. Debemos facer todo o posible por integralos e persuadilos dos beneficios que nela poden atopar, que seguramente serán maiores que os prexuízos que poidan ter.

Por todo iso, deberemos:

□ En primeiro lugar, realizar unha **valoración inicial** de cada un dos alumnos que nos permita coñecer as súas características. Esta debería incluír probas e medidas relacionadas coas características biolóxicas, fisiolóxicas, antropométricas, etc., e probas que determinen o seu grao de maduración, o desenvolvemento motor e o nivel de condición física. Para rematar, a valoración non estaría completa sen un historial do alumno sobre a súa experiencia previa en deportes, habilidades, motivación cara á actividade física, etc.

□ A valoración inicial permitiranos unha **adaptación dos obxectivos** a conseguir polos alumnos, de forma xeral, e tamén de forma individualizada, naqueles que presente diferenzas moi palpables en relación coa idade e a media do grupo. Para iso, o profesor deberá flexibilizar os obxectivos, reformulándolos e concretándoos nun **obxectivo mínimo de referencia** para todos os alumnos. Isto quer dicir que teremos diferentes niveis de obxectivos en función das características dos alumnos.

□ Unha vez realizada a adaptación dos obxectivos, **seleccionaremos os contidos** que nos permitan a súa consecución. Xa mencionamos que a riqueza e variedade da nosa área facilita chegar a mesmo obxectivo por camiños moi diferentes e, xa que logo, atopar aquel que sexa máis adaptable para cada alumno. En principio priorizaranse aqueles contidos que permitan conseguir alcanzar os obxectivos mínimos por todos os alumnos e despois, a través de modificacións das tarefas, atenderanse as necesidades daqueles alumnos con maior nivel de capacidades.

A adaptación tamén **pode dar maior relevancia a un bloque de contidos** sobre os demais. Normalmente utilizamos máis procedementos, aínda que sendeixar de lado os conceptos e actitudes. Desde o punto de vista da individualización, o mestre poderá dar maior importancia a unhas destas categorías sobre as outras; por exemplo: valorar máis nun alumno a asimilación de conceptos ou de comportamentos e actitudes positivas cara á actividade física, e menos o realizar de forma non moi eficaz un procedemento.

□ Desde o punto de vista metodolóxico temos diversas ferramentas e medios instructivos que nos facilitarán a adaptación e individualización do currículo. Utilizaremos **unha metodoloxía activa**, que permita ao alumno ser protagonista da súa propia aprendizaxe e, o que é máis importante, elixir o seu propio ritmo, atopar solucións e construír a súa propia actividade. É dicir, métodos baseados no descubrimento e a resolución de problemas, a asignación de tarefas con liberdade no tempo e o ritmo de aprendizaxe, programas individuais, progresións con diferentes niveis de dificultade, o traballo en grupos de alumnos con características similares, etc.

As actividades físicas permítennos o uso dun gran número de variables temporais, espaciais, perceptivas, de execución, de toma de decisión, etc., que axudan a graduar a dificultade das tarefas e que utilizadas con dilixencia polo profesor son ferramentas clave no noso traballo. Elas facilitánnos adaptar continuamente e de xeito inmediato calquera contido ás características ou ás dificultades de aprendizaxe que presenten os nosos alumnos.

□ A **utilización de medios materiais e recursos didácticos variados** que faciliten a adquisición das habilidades ou a asimilación dos contidos, mediante un gradación da dificultade ou simplemente reducindo os riscos das tarefas, son posibilidades que debemos utilizar na adaptación curricular.

□ Para rematar, tamén atopamos medios para **adecuar a avaliación aos diferentes niveis de aprendizaxe** dos nosos alumnos. Moitas veces é na comparación das realizacións de cada alumno onde se ordenan as grandes diferenzas, sobre todo se se utilizan criterios de eficiencia ou de competición. É importante establecer outro tipo de valoracións: a mellor persoal, o goce da actividade, a cantidade de progreso con respecto a un mesmo,

etc., que neutralicen a única valoración de realización e execucións de habilidades ou técnicas.

Por iso debemos propor que se establezancriterios de avaliación graduados en función do practicado por cada alumno, onde a referencia principal sexa a súa valoración inicial e o punto de partida da súa aprendizaxe. Isto queredicir que non haberá unha avaliación normativa pechada; ao contrario, será unha avaliación flexible e adaptada aos diferentes niveis de aprendizaxe. Haberá **critérios de avaliación mínimos**, alcanzables pola totalidade dos alumnos e, a partir de aquí, estableceranse diferentes niveis.

Da mesma forma, debemos establecer **critérios para avaliar todos os contidos**, sen priorizar os procedementos en detrimento de actitudes e comportamentos que, en alumnos con dificultades de aprendizaxe, deben ser ata máis valoradas.

Tamén podemos establecer diferentes formas de alcanzar o criterio de avaliación e que o alumno poida elixir como facelo. Estariamos entón ante un **criterio de avaliación optativo** que permitiría, a través desta opcionalidad, individualizar algo máis o proceso de avaliación.

Igualmente propomos outros **critérios de avaliación**, que podemos denominar **complementarios**, e que pretenden substituírou complementar a algúns dos anteriores que non haxan podidos ser alcanzados, pero que garanten a consecución final do obxectivo pretendido. Por exemplo: participar en actividades similares, complementarias ou extraescolares, en sesións de reforzo, na elaboración de traballos, etc.

ALUMNADO DISCAPACITADO

Fai uns anos, estes alumnos eran declarados exentos de realizar calquera actividade física. A nova lexislación e o modelo curricular elixido permiten atopar alternativas que faciliten a consecución dalgúns obxectivos relacionados coa nosa área. Así que podemos atopar alumnos con discapacidades transitorias (lesións, doenzas, enfermidades estacionais, etc.) ou con discapacidades sensoriais ou motoras permanentes; en ambos os casos hai que tratar de garantir o acceso á maior cantidade de contidos posibles.

Nestes alumnos está máis xustificada, se cabe, a **total individualización do ensino**, para que dentro das súas posibilidades poidan adquirir as habilidades instrumentais, a autonomía necesaria e a socialización que fixa a Educación Primaria para todos os alumnos.

A Educación física non debería ser a escusa para unha forma de rexeitamento ou de frustración destes alumnos e si unha oportunidade máis de integración e vivencia da súa realidade persoal, dentro do contexto xeral da súa educación, a través de programas individualizados, contidos con actividades adaptadas ou propias, diferentes formas de participar na clase, actividades complementarias, etc.

18. Temporalización

1º Trimestre:

UNIDADE 1: COMEZAMOS O CURSO

UNIDADE 2: COÑECEMENTO E CONTROL DO PROPIO CORPO

UNIDADE 3: LATERALIDAD E CONTROL DO ESQUEMA CORPORAL

UNIDADE 4: DESENVOLVEMENTO SENSORIAL

2º Trimestre:

UNIDADE 5: ACTITUDE, RESPIRACIÓN E RELAXACIÓN

UNIDADE 6: EQUILIBRIO ESTÁTICO E DINÁMICO

UNIDADE 7: ORIENTACIÓN ESPACIAL

UNIDADE 8: PERCEPCIÓN ESPAZO-TEMPORAL

3º Trimestre

UNIDADE 9: EXPRESIÓN CORPORAL

UNIDADE 10: COORDINACIÓN ÓCULO MANUAL

UNIDADE 11: COORDINACIÓN DINÁMICA XERAL

UNIDADE 12: ACTIVIDADES NA NATUREZA

19. Programación da educación en valores

1. Senprexuízo do seutratamento específico nalgunhas das disciplinas de cada curso, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as disciplinas.

2. Os centros educativos fomentarán a calidade, a equidade e a inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade, medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas, adaptacións curriculares, accesibilidade universal, atención á diversidade e todas aquelas medidas que sexan necesarias para conseguir que o alumnado con discapacidade poida acceder a unha educación de calidade en igualdade de oportunidades.

3. Así mesmo, os centros educativos promoverán o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social. Do mesmoxeito, promoverán a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia. A programación docente debe abranguer, en todo caso, a prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico. Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Os currículos de educación primaria incorporan elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sustentable e o ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.

4. Os currículos de educación primaria incorporan elementos curriculares orientados ao desenvolvemento e ao afianzamento do espírito emprendedor. Os centros educativos fomentarán as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a

creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.

5. No ámbito da educación e da seguridade viaria incorpóranse elementos curriculares e accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón, viaxeiro/a e condutor/ora de bicicletas, e respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións axeitadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

20. Accións de contribución:

- **Ao proxecto lector**

Na área de Educación Física integrarei actuacións e tarefas nalgúns das unidades didácticas destinadas ao fomento da lectura e da escritura e a adquisición das competencias básicas.

A formación da lectura comprensiva esixe un traballo progresivo e continuado, polo que traballaremos, coordinadamente coas restantes áreas con todo tipo de textos, en soporte impreso ou electrónico.

As tarefas propostas irán encamiñadas, principalmente, ao análise de textos xornalísticos e pequenos relatos, ben de actualidade físico-deportiva ou ben relacionada coa área de Educación Física e a saúde.

- **Ao plan TIC**

Gilbert (1992) define as Tecnoloxías da Información e a Comunicación como un conxunto de ferramentas, soportes e canles para o tratamento e acceso á información. Constitúen novos soportes e canles para dar forma, rexistrar, almacenar e difundir contidos informacionais. Algúns exemplos destas tecnoloxías son a lousa dixital, os blogs, o podcast, a web...

Na Programación Didáctica utilizarei ferramentas de acceso á información que sexan prácticas, facilitando o acceso a grandes masas de

información en períodos curtos de tempo, como son os CD-ROM e o acceso "on-line" a bases de datos bibliográficos.

Outra ferramenta que nos servirá de apoio nas sesións será a utilización do video no inicio das unidades didácticas ou algunha sesión en concreto. Isto permitiranos mostrar dun xeito máis explícito os contidos a tratar e, ademais, será utilizado para motivar os alumnos/as. O video podemos mostralo a través dun ordenador portátil, unha televisión con DVD ou un canón proxector.

- **Ao plan de convivencia**

Na Educación Física actual, ao igual que nas restantes áreas, cada vez existe unha maior dificultade para manter un clima de convivencia e participación axeitada nas clases. Os problemas de disciplina xeran unha importante diminución do tempo útil en clase, o que afecta moi significativamente ao proceso de ensino/aprendizaxe.

O xogo, a actividade física e o deporte poden ser ferramentas moi útiles na contribución da Educación Física ao Plan de Convivencia polo seu carácter vivencial e lúdico, o potencial de cooperación e superación que conlevan, a cantidade de interaccións persoais que xeran, a presenza constante de conflitos, etc. É precisamente a partir do conflito que surxe facilmente en situacións de xogo e competición como podemos educar en valores.

Desde a área de Educación Física promovemos actitudes de superación, autoestima, autoconecemento, traballo en equipo, compromiso, colaboración, axuda mutua, saúde física e mental.

E penalizaremos actitudes de xogo sucio, agresividade, búsqueda de victoria a calquera prezo, facer trampas, etc.

- **Ao proxecto lingüístico**

Análise de noticias nos xornais de carácter deportivo en lingua galega

Búsqueda de datos bibliográficos de deportistas galegos e resultados en competicións

Consultar fontes de información referentes á cultura galega como bailes tradicionais, xogos populares e tradicionais, etc.

Adquisición de novo vocabulario relacionado coa área de Educación Física